

Julkinen sektori / Jokikallas

11.10.2021

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

Viite Liikenne- ja viestintävaliokunnan pyyntö 6.10.2021 kirjallisesta asiantuntijalausunnosta hallituksen esityksestä HE 157/2021 vp

Asia **HALLITUKSEN ESITYS EDUSKUNNALLE LAEIKSI LIIKENNE- JA VIESTINTÄVIRASTOSTA ANNETUN LAIN JA SÄHKÖISEN VIESTINNÄN PALVELUISTA ANNETUN LAIN MUUTTAMISESTA**

Valtioneuvosto antoi 30.9.2021 eduskunnan käsiteltäväksi hallituksen esityksen (HE 157/2021 vp) laeiksi Liikenne- ja viestintävirastosta annetun lain 3 §:n ja sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 304 §:n muuttamisesta.

Lakien on määrä tulla voimaan syksyllä 2021, mutta kuitenkin viimeistään 28.12.2021.

Ammattiliitto Pro ry esittää hallituksen esityksestä asiantuntijalausuntonaan seuraavaa:

Keskeiset esitykset

Hallituksen esityksessä ehdotetaan Liikenne- ja viestintäviraston Kyberturvallisuuskeskuksen nimeämisestä Euroopan kyberturvallisuuden teollisuus-, teknologia- ja tutkimusosaamiskeskuksen ja kansallisten koordinoitavien verkoston perustamisesta annetun EU-asetuksen mukaiseksi kansalliseksi koordinoitavien keskuksiksi.

Kyberturvallisuuskeskukselle tulisi osin kokonaan uusia EU-asetuksella säädettyjä erityisesti kansallisen kyberturvallisuusyhteisön rakentamiseen, koordinointiin ja osaamisyhteisön kansallisen tason yhteyspisteenä toimimiseen liittyviä tehtäviä. Osa vastaa Kyberturvallisuuskeskuksessa jo nykyisin hoidettavia tehtäviä.

Kyse on EU-asetuksen jäsenvaltiolle antaman velvoitteen täyttämisestä, eikä Prolla ei ole hallituksen esityksen perussisältöön huomautettavaa.

Vaikutukset ja henkilöstön asema

Uusien tehtävien hoitamiseen on tarkoitus alkuvaiheessa ohjata rahoitusta Liikenne- ja viestintäviraston toimintamenolisäyksistä.

Asetuksen mukaisten tehtävien tehokas hoitaminen edellyttäisi Liikenne- ja viestintäviraston näkemyksen mukaan noin miljoonan euron jatkuvaa vuosittaista rahoitusta, josta kansallista määrärahaa olisi 500 000 euroa. Henkilöstökulujen osuus vuosittaisesta

Julkinen sektori / Jokikallas

11.10.2021

kokonaisrahoitustarpeesta olisi 650 000 euroa ja matkakulujen sekä muiden välttämättömien kulujen osuus 350 000 euroa. Mikäli 50 prosentin kansallista omarahoitusosuutta ei ole, ei EU-rahoitusta voida hakea. Perustamista ja toiminnan käynnistämistä varten voidaan kahdelle ensimmäiselle vuodelle hakea rahoitusta Digitaalinen Eurooppa –ohjelmasta enimmillään miljoona euroa. EU-rahoitus muodostaisi puolet tarvittavasta rahoituksesta, joten lisäksi tarvitaan vastaava määrä kansallista rahoitusta.

Myös mahdollisuus hakea samassa haussa enimmillään miljoona euroa EU-rahoitusta kyberturvallisuusratkaisujen käyttöönoton tukemiseen yrityksissä edellyttää 50 prosentin omarahoitusosuutta. Kansalliselle koordinoitikeskukselle kuuluvien EU-rahoitusohjelmien mukaisten rahoitusinstrumenttien kansallisiin omarahoitusosuuksiin olisi palattava erikseen.

Kyberturvallisuuskeskuksen työmäärän lisääntymisen arvioidaan vaativan viiden henkilötyövuoden lisäyksen, jotta EU-asetuksen mukaiset tehtävät kyetään hoitamaan lisäarvoa tuottavasti ja vaarantamatta nykyisiä toimintoja sekä hankkimaan tarvittava uusi osaaminen. Lisäresurssi tarvitaan myös siksi, että Horisontti Eurooppa –ohjelman ja Digitaalinen Eurooppa –ohjelman rahoituspotentiaali saadaan hyödynnettyä.

Tarvittavat viisi henkilötyövuotta jakautuisivat seuraavasti:

- kyberturvallisuusalan tutkimuksen ja innovoinnin, sekä teollisen, teknologisen ja tutkimus-kapasiteetin, -valmiuksien ja –infrastruktuurin kehittäminen (1 htv),
- kyberturvallisuustuotteiden, -palveluiden ja –prosessien käyttöönoton ja markkinoille saatamisen tukeminen sekä kyberturvallisuuden loppukäyttäjäteollisuuden ja muiden loppukäyttäjien tukeminen viimeisimmän kehityksen mukaisten kyberturvallisuustuotteiden, -palveluiden ja –prosessien omaksumisessa ja integroimisessa (1 htv),
- kyberturvallisuusteollisuuden toimialan tukeminen kyberturvallisuutta koskevan huippuosaamisen, kapasiteetin ja kilpailukyvyn vahvistamiseksi sekä tuen ja teknisen avun antaminen kyberturvallisuusteollisuusalan start up-yrityksille, pienille ja keskisuurille yrityksille, mikro-yrityksille, järjestöille, yksittäisille asiantuntijoille ja kansalaisteknologiahankkeille (2 htv), sekä
- strategiatehtävien hoitaminen, esimerkiksi synergioiden luominen kansallisten, alueellisten ja paikallisten toimien välillä sekä osaamiskeskuksen ja muiden eurooppalaisten verkostojen yhteydenpidon koordinointi (1 htv).

Liikenne- ja viestintäviraston toimintamääräraha vuoden 2021 talousarviossa on 80 683 000 euroa ja talousarvioesitys vuodelle 2021 93 771 000 euroa. Toimintamenolisäyksessä on otettu huomioon mm. Galileon PRS-palvelun toteuttamiseen 6,3 miljoonaa euroa, TITUKRI-lisätarpeisiin 1,6 miljoonaa euroa, fossiilittoman liikenteen tiekartan toimeenpano 1 miljoona euroa ja viraston toiminnan turvaamiseen 2 miljoonaa euroa. Muut euromääräisesti pienemmät kohdennukset 13 088 000 euron lisäyksestä on yksityiskohtaisesti kuvattu talousarvioesityksessä. Lisärahoitusta nimenomaisesti Kyberturvallisuuskeskukselle on talousarvioesityksessä 30 000 euroa.

Pro yhtyy käsitykseen siitä, että hyödyt tietoyhteiskunnalle ja yritystoiminnalle jäävät toteutumatta, ellei EU-asetukseen perustuviin tehtäviin ja samalla Suomen kyberosaimisen kehittämiseen osoiteta tarvittavaa lisärahoitusta. Lisätarpeita ei voida rahoittaa Liikenne- ja viestintävirastolle vuodelle 2022 esitetyistä toimintamenomäärärahoista. Korostamme, että toiminnan tehokas käynnistäminen edellyttää heti lakimuutosten tultua voimaan viiden henkilötyövuoden lisäyksen. Toiminnan vaatima rahoitus on

Julkinen sektori / Jokikallas

11.10.2021

järjestettävä pysyväle pohjalle niin, että tehtäviin osoitetaan alusta saakka niiden hoitamiseen tarvittavat voimavarat.

Pro muistuttaa, että Liikenne- ja viestintävirastossa käytiin työilmapiiriä heikentäneet ja henkilöstön voimavaroja kuluttaneet sekä erilaisiin tehtävien uudelleenjärjestelyihin johtaneet yhteistoimintaneuvottelut 2.12.2020- 26.3.2021 välisenä aikana. Paluuta normaaliin ei saa vaarantaa uusilla talouteen liittyvillä epävarmuustekijöillä.

Muut huomiot

Muilta osin Prolla ei ole hallituksen esitykseen kommentoitavaa.

Niko Simola
Johtaja

Sari Jokikallas
Sopimusälavastaava/asiantuntija